

Karštoji priešrinkiminė vasara

Jolanta RAMONIENĖ, „Šeimos instituto“ vadovė

Artėja dar vieni Seimo rinkimai. Bandau prognozuoti, kaip šįkart rinkėjai pasielgs. Nejaugi vėl pusė turinčių ne tik teisę, bet ir pilietinę pareigą balsuoti liks drybsoti ant sofos? Nejaugi dauguma ateisiančių prie balsadėžių bus patikėję eiliniaus „gelbėtojais“?

Tikrai esate pastebėję, kad likę ant sofos rinkėjai vėliau piktdžiugiškai bamba apie pačią blogiausią išrinktą valdžią ir įrodinėja savo nekaltumą: „Aš jų nerinkau!“ Žinote ir tai, kad kiekvieną kartą prieš rinkimus atsiranda nerealių šviesaus rytojaus pažadų dalijančių politikos senbuvų ar naujų veidų. Jais patikėję ir į valdančiąją daugumą juos atvedę rinkėjai vėliau teisinasi, jog kalti politikai, daliję neįgyvendinamus pažadus.

Rinkimai vyks tik spalį, tad gal per anksti apie juos kalbėti? Juk dabar vasara – poilsio, atostogų, laisvalaikio renginių ir bičiuliškų susitikimų metas. Neapsirikite, politikams – tai įtempto darbymečio laikas, juk tokios puikios progos – susitikti su Jumis, būsimais rinkėjais, – praleisti negalima! Jie šiam darbymečiui jau senokai pasirengę – išsirinkti lankomiausi vasaros renginiai, atspausdintos skrajutės, lankstinukai, laikraštukai ar knygos. O mes, rinkėjai, ar esame pasirengę šiems „netikėtiems“ susitikimams? Ar žinome, kokių klausimų būtinai turėtume užduoti politikams ir kaip turėtume vertinti jų atsakymus, kad rudenį atsakingai balsuotume rinkimuose?

Pasidalysiu keliomis idėjomis, kurios turėtų padėti Jums atskleisti politikų vertybines nuostatas ir parodytų, ar jų vertybės yra „tik širdyje“, ar atsispindi ir kasdieniuose darbuose, pasirinkimuose.

Tikėtina, bet kuris politikas bus linkęs pabrėžti, kad pritaria mūsų Konstitucijos nuostatai, jog *šeima yra mūsų visuomenės ir valstybės pagrindas*. Tad paklauskite, kodėl pripažįstamas toks išskirtinis ir svarbus būtent *šeimos* vaidmuo valstybėje. Pasidomėkite, kokių

konkrečių darbų jis padarė ar ketina padaryti, kad šeimos iš tiesų pasijustų tuo valstybės pagrindu ir nesirinktų emigracijos, nes ten jaustųsi labiau gerbiamos.

Dar viena Konstitucijos nuostata, su kuria kiekvienas politikas turėtų sutikti, įtvirtina tėvų teisę ir pareigą *auklėti savo vaikus dorais žmonėmis ir ištikimais piliečiais, iki pilnametystės juos išlaikyti*. Tačiau tikrovėje tai sunkiai įgyvendinama. Įvairūs tyrimai pateikia išvadas, kad dauguma tėvų jaučia nerimą dėl vaiko ateities ypač konkurencingoje švietimo sistemoje ir visuomenėje. Todėl tėvai orientuojasi ne į vaiko orumą, susivokimą, jo, kaip brandžios asmenybės, ugdyimą, bet į užimtumą, saugumą, drausmę, pasirengimą konkurencijai. Paklauskite politiko: ar tai tikrai teisinga? Ar jis žino, kokių pavojų kyla, kai vertybės (arba „vertybės“) ugdomos tik institucijose? Pasidomėkite, ką politikas siūlo siekiant padėti tėvams ugdyti vaikus, taip pat ir juos išlaikyti. Juk ne paslaptis, kad beveik trečdalis mūsų vaikų gerovė dar nepakilo aukščiau skurdo ribos.

Netyla kalbos apie vis gilėjančią demografinę krizę, mūsų valstybės pirmavimą Europoje savižudybių, skyrybų, alkoholio suvartojimo, vaikų, gyvenančių vaikų namuose, skaičiumi ir panašiais neigiamais rodikliais. Kodėl susiklostė tokia nepalanki situacija? Kokių konkrečių artimiausių žingsnių ir kuo paremtą ilgalaikę strategiją politikas siūlo, kad taptume atsinaujinančia, klestinčia valstybe?

Diskutuokite apie darbo, veiklumo, iniciatyvumo, atsakomybės, noro patiemis pasirūpinti savo šeimos gerove nuvertinimą. Juk tikrai žinote ne vieną

situaciją, kai šeimos nusprendžia, kad nei tėvai, nei vyresni vaikai nesirinks papildomo darbo, nes tuomet nebeteks pašalpų. Kodėl mokesstinė ir socialinės paramos sistemos skatina rinktis neoficialų darbą arba išvis nedirbti, nes „labiau apsimoka“? Kodėl nesistengiama parodyti, kad mūsų sumokėti mokesčiai yra mums patiems naudingi? Gal trūksta jų panaudojimo efektyvumo? Kaip politikas sieks, kad kiekvienas pilietis norėtų ir turėtų sąlygas pats kurti savo, savo šeimos ir visos valstybės gerovę?

Be to, viešojoje diskusijoje ar asmeniniame pokalbyje būtinai atkreipkite dėmesį, ar politikas linkęs Jūsų klausytis ir įsiklausyti, ar jam įdomūs Jūsų rūpesčiai ir džiaugsmai. Galbūt jis ir taip viską žino ir tenori pasirodyti Jums. Kur kas geriau, jei politikas siekia Jus suprasti, jei reikia – padeda, nukreipia problemos sprendimą tinkama linkme, neskuba pats jos spręsti.

Temų diskutuoti yra daug. Tad kviečiu pasirinkti Jums artimiausią ir svarbiausią temą, kurioje matote pokyčių reikalingumą, ir būtent apie tai kalbėtis su politikais. Būtinai kelkite nepatogų klausimą „kodėl?“ ir prašykite konkrečių atsakymų. Parodykite politikams, jog stebite jų veiklą, žinote konkrečius jų darbus, teikiamus pasiūlymus, balsavimus. Tokią informaciją galite rasti ir nevyriausybinių organizacijų tinklačiuose, pvz., seimos.org, nsta.lt, lzta.lt.

Būkime aktyvūs, nepraleiskime progos palengvinti savo apsisprendimą rinkimuose!